

סיכומי ספר העדר ברפת המשפחתית לשנת תשמ"ב

יאיר זליגר, ה.מ.ב.

לאחר הפסקה של שנתיים אנו מחדשים את פירסום סיכומי ביקורת החלב בעדרים המשפחתיים. סיכום הנתונים נעשה על ידי "שליפת" תוצאות שקילות החלב ובדיקות השומן מהמחשב, על פי הדו"חות הנשלחים ל"מעוף" על ידי מבקרי החלב במושב. כמובן שאיכות התוצאות ומהימנותם מותנות ברמת הדיוק והאמינות של החומר המגיע ללשכת השרות במחשב. גם נתוני תנועת העדר (המלטות, ייבושים, יציאה מהעדר וכו') נאספים בשיטה זו.

היקף העדרים בביקורת

רשימת תוצאות ביקורת החלב מקיפה 16 ישובים הכוללים 200 יחידות, שבהן בוצעה ביקורת חלב רצופה במשך השנה. 9,000 הפרות הנכללות בביקורת מהוות כ-14% מכלל העדר הנמצא בביקורת (ראה בהמשך הרשימה). זו ירידה לעומת תשל"ט, השנה האחרונה בה פורסמו נתוני ביקורת החלב של כל העדר הישראלי, שבה היקף העדר המושבי הגיע ל-19% מכל הפרות הנמצאות בביקורת. גם מתוך כלל הפרות בסקטור המשפחתי בישראל מקיפה הביקורת כ-20%-25% בלבד. הסיבות לכך נובעות מחוסר מודעות ליתרונות הביקורת ומהיעדר מעבדה מרכזית לבדיקות השומן. גם הפרשי המחיר הזעומים בין מחירי מבכירות מספר העדר למבכירות שאינן בספר העדר, תורמים תרומה שלילית להצטרפות רפתות נוספות למערכת. יתכן שחיוב כל המזרעות בארץ בהוצאות הביקורת, יגדיל במידה ניכרת את מעגל המצטרפים לביקורת.

הנתונים המתפרסמים בטבלה 1 נאספו מ-229 רפתות ב-19 מושבים, בהן מבוצעות מדידות חלב ובדיקות שומן לכל פרה בעדר, אחת לחודש. למעלה מ-1,500 פרות ב-30 משקים – תנובתן נמדדה, אולם לא בוצעה בדיקת שומן. עם סיכום התוצאות במשקים המשפחתיים, ניתן לסכם עכשיו את ביקורת החלב והשומן הכלל ארצית לתשמ"ב (טבלה 2). בשנה הנסקרת הגענו לתנובה ממוצעת של כל העדר המבוקר, שמנה 62,774 פרות, של 8,340 ק"ג חלב, 274 ק"ג שומן, 3.28%.

לאחר שהגיעו הנתונים מהעדרים המשפחתיים לשנים תש"ם ותשמ"א באופן חלקי בלבד, לא ניתן לערוך השוואה של תוצאות תשמ"ב עם אלו של השנתיים הקודמות. אי לכך אני מסתפק בהערות אחדות.

תנובת החלב והשומן

ההפרש בכמות החלב שמניבה פרה בקיבוץ לעומת חברתה במושב מגיע ל-1,770 ק"ג (20%). לעומת זאת, ההפרש בין תנובת החלב

טבלה 1. תוצאות ביקורת החלב והשומן בשנת תשמ"ב 82/1981, מושבים

ממו	נמכרו	המליטו		ק"ג חלב לפרה		%	חולבות	פרות בעדר	החודש
		מכירות	פרות	חולבות	בעדר				
6	166	283	612	22.3	17.2	3.31	77.1	9,131	אוקטובר נובמבר דצמבר ינואר פברואר מרץ אפריל מאי יוני יולי אוגוסט ספטמבר
3	201	227	592	22.7	17.4	3.31	76.5	8,994	
6	191	247	644	23.4	17.8	3.22	76.2	9,076	
4	203	316	705	23.9	18.4	3.49	76.9	9,191	
4	200	336	758	23.9	18.8	3.18	78.4	9,731	
7	270	338	661	24.2	19.1	3.18	79.8	9,825	
3	286	309	627	24.4	20.6	3.16	84.7	9,257	אפריל מאי יוני
5	215	264	477	25.2	20.1	3.16	79.6	9,698	
6	162	218	418	24.6	20.0	3.26	81.2	8,773	
6	177	224	474	24.1	19.1	3.23	79.2	9,203	יולי אוגוסט
2	136	149	393	23.1	17.9	3.29	77.6	6,597	
8	285	293	767	22.8	17.6	3.35	77.1	8,883	ספטמבר
60	2,492	3,204	7,128	23.76	18.69	3.26	78.7	9,030	ממוצע/סכומים

ממוצע לפרה בשנת תשמ"ב 6,822 ק"ג חלב, 222.4 ק"ג שומן, 3.26 %

טבלה 2. תוצאות ביקורת החלק והשומן בשנת תשמ"ב 82/1981, כל העדרים

מזה	נמכר	המליט		לפר		%	%	פר	הח
		מכירות	פר	חולבות	בער				
41	1,726	2,486	4,716	24.8	20.1	3.32	81.0	62,680	אוקטובר נובמבר דצמבר ינואר פברואר מרץ אפריל מאי יוני יולי אוגוסט ספטמבר
33	1,937	2,221	5,033	25.9	21.1	3.32	81.6	62,749	
41	1,925	2,254	4,899	27.1	22.2	3.29	81.8	63,095	
34	2,006	2,603	5,009	27.9	23.5	3.33	84.1	63,708	
38	1,904	2,378	4,612	28.0	24.3	3.29	86.8	64,572	
43	2,194	2,060	3,863	28.2	25.2	3.25	89.2	64,445	
27	2,121	1,785	2,923	28.0	25.5	3.24	91.2	63,503	
22	1,686	1,563	2,248	28.0	25.2	3.24	90.0	63,746	
31	1,460	1,243	1,924	27.0	24.0	3.27	88.8	62,173	
32	1,606	1,228	2,287	26.1	22.4	3.26	85.9	62,194	
31	1,676	1,298	2,891	25.0	20.7	3.27	82.7	59,165	אוקטובר ספטמבר
51	2,054	1,937	4,368	24.7	19.8	3.29	80.4	61,261	
424	22,295	23,056	44,773	26.78	22.85	3.28	85.3	62,774	ממוצע/סכום

ממוצע לפר בשנת תשמ"ב 82/1981, חלק, 8,340 ק"ג שומן, 3.28 %